

Οι πρώτες 30 μέρες της νέας κυβέρνησης και προς τα πού να πάμε από εδώ και πέρα

Γράφει ο **Νίκος Καπιτσίνης**

Το χρηματιστήριο από τις 29 Γενάρη έχει κερδίσει 30%. Πλέον έχει σκαρφαλώσει στις 940 μονάδες με 10% άνοδο την ημέρα που κλείδωσε η συμφωνία. Η απόδοση για το ελληνικό 3ετές ομόλογο έπεσε στο 13% από 21% προσφάτως ενώ το 5ετές είναι στο 11 % και το 10ετές στο 8.7%.

Η συμφωνία-παράταση του προγράμματος-Μνημονίου-δανειακής σύμβασης

Όλα αυτά έχουν αρχίσει να γίνονται το τελευταίο 20ήμερο από την στιγμή που οι αγορές βλέπανε την συμφωνία μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και των εταίρων-δανειστών-θεσμών. Και τελικά αυτή η συμφωνία ήρθε στις 23 του Φλεβάρη. 4μηνη παράταση με συμφωνία στη βάση του υπάρχοντος προγράμματος. Από εκεί και πέρα μονομερείς ενέργειες απαγορεύονται, το χρέος είναι αναγνωρισμένο, η τρόικα και η εποπτεία παραμένουν εδώ. Οι 3 θεσμοί, Κομισιόν, ΕΚΤ και ΔΝΤ, θα εξετάσουν την πορεία των πραγμάτων ώστε να εκταμιευτούν οι δόσεις των 7 δις στα μέσα-τέλη Απριλίου. Την ίδια ώρα που μέσα στο Μάρτη το κράτος έχει να πληρώσει 7.27 δις. σε υποχρεώσεις προς δάνεια και τοκοχρεολύσια, 1.5 δις. σε μισθούς και συντάξεις και 1.3 δις. για ασφάλιση, περίθαλψη και κοινωνική προστασία.

Για να καταλάβουμε πώς παίχτηκε ένα τρομερό παιχνίδι εντυπώσεων, για το ανακοινωθέν υπήρχε μια τεράστια κουβέντα σχετικά με τις λέξεις «extend, amend and conclude» (παράταση, τροποποίηση και ολοκλήρωση) με την Ελλάδα και την ΕΕ να αναζητούν διατυπώσεις που θα ικανοποιήσουν όλες τις πλευρές. Τελικά η πολιτική θέληση της Γερμανίας σάρωσε κάθε ουσιαστική και μη προσπάθεια διαφοροποίηση της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση ισχυρίζεται πως για το νέο πρόγραμμα θα μιλάει απευθείας με Κομισιόν, ΕΚΤ και ΔΝΤ σε μία κατάσταση που δεν αλλάζει καθόλου το θεσμικό καθεστώς της εποπτείας και παρέμβασης. Είναι τουλάχιστον προκλητικό για έναν λαό που έχει υποφέρει τα μέγιστα να

υπάρχει η επιχειρηματολογία του ότι δεν υπάρχει η τρόικα, αλλά μόνο λεκτικά. Στην ουσία οι ίδιοι εποπτεύουν και θα απαιτούν μέτρα κι έσοδα!

Άρα η νέα κυβέρνηση:

- Αποδέχεται το συνολικό πλαίσιο λειτουργίας της ΕΕ
- Αποδέχεται το χρέος από δύο πλευρές: είναι και βιώσιμο αλλά και να το αποπληρώσει
- Αποδέχεται Μνημόνιο
- Αποδέχεται Τρόικα
- Αποδέχεται πλεονασματικούς προϋπολογισμούς οι οποίοι θέλοντας και μη καταλήγουν σε δημοσιονομική λιτότητα

Τι προβλέπει η νέα συμφωνία

Η τελειωτική συμφωνία έκλεισε με ένα πακέτο μεταρρυθμίσεων που έστειλε η κυβέρνηση. Σε αυτήν υπάρχουν καταρχάς μεταρρυθμίσεις που ήταν χρόνια στο μνημόνιο. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται δίκαιο φορολογικό σύστημα, καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της διαπλοκής και της διαφθοράς, πάταξη λαθρεμπορίου και ανασυγκρότηση του δημόσιου τομέα και μείωση της γραφειοκρατίας.

Επίσης υπάρχει σαφής δέσμευση για τις ιδιωτικοποιήσεις. Να υπάρχει σεβασμός σε αυτές που έχουν γίνει ήδη, να μην σταματήσουν οι ήδη δρομολογημένες και εν εξελίξει και να επανεξεταστούν αυτές που είναι να προκηρυχτεί διαγωνισμός σχετικά με το αν υπάρχει ικανοποιητικό αντίτιμο. Για να μην ξεχνιόμαστε σε αυτές που έχουν ήδη ολοκληρωθεί ή δρομολογηθεί βρίσκονται το Ελληνικό, Cosco, Σκουριές, ΑΔΜΗΕ, Αεροδρόμια. Αντί λοιπόν να τις καταργήσει δεσμεύεται για την διασφάλιση παροχής βασικών δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών από ιδιωτικοποιημένες εταιρείες.

Για τις τράπεζες αναφέρει να μην πληγεί η κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών. Αυτό σημαίνει ότι τα κόκκινα δάνεια δεν μπορούν να ρυθμιστούν με την δημιουργία μιας μικρής τράπεζας που θα μάζευε τα κόκκινα δάνεια όπως σκόπευε το υπουργείο Οικονομίας. Κι αυτό γιατί τα κεφάλαια του ΤΧΣ δεν θα πάνε εκεί αλλά θα παραμείνουν στο Ταμείο ώστε να χρησιμοποιηθούν για τυχούσα ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών.

Υπάρχουν και στοιχεία των δύο πρώτων πυλώνων του προγράμματος της Θεσσαλονίκης: κουπόνια σίτισης και επέκταση ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε όλη την επικράτεια. Οι ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης δεν θα έχουν δημοσιονομική

επίπτωση. Επίσης, γίνεται λόγος για βελτίωση της τακτοποίησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών καθώς και το σταμάτημα πλειστηριασμών πρώτης κατοικίας κάτω από ένα συγκεκριμένο επίπεδο εισοδήματος.

Δεσμεύεται η ελληνική κυβέρνηση να ενοποιήσει τα ασφαλιστικά ταμεία και να αντιμετωπίσει τα παράθυρα και κίνητρα για πρόωρη συνταξιοδότηση. Αυτό είναι μία λογική συμβιβασμού που καταλήγει σε λιτότητα: Αντί να μειωθούν οι συντάξεις ενοποιούνται τα ταμεία και περιορίζεται η πρόωρη συνταξιοδότηση. Είναι η ίδια λογική με αυτή που είχε διατυπώσει ο αναπληρωτής υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης: επαναπρόσληψη κάποιων εκατοντάδων-χιλιάδων απολυμένων από το δημόσιο αλλά πρόσληψη λιγότερων όσων προβλέπει ο προϋπολογισμός για το 2015. Βεβαίως καμία ρύθμιση από αυτές που εστάλησαν δεν προβλέπει επαναπροσλήψεις στο δημόσιο.

Για τα εργασιακά η φράση ‘Phasing in a new ‘smart’ approach to collective wage bargaining that balances the needs for flexibility with fairness’ σημαίνει πολλά. Γίνεται μία θολή αναφορά στις συλλογικές συμβάσεις στη βάση της ελαστικότητας με δίκαιο τρόπο. Καταγράφεται η φιλοδοξία για σταδιακή επαναφορά του κατώτατου μισθού στο μέλλον με τρόπο που να διαφυλάσσει την ανταγωνιστικότητα και τις προοπτικές απασχόλησης. Επίσης, προβλέπεται η κυβέρνηση να ανανεώσει τα προγράμματα προσωρινής απασχόλησης για τους άνεργους (τα γνωστά πεντάμηνα). Τέλος, δεσμεύεται να αναμορφώσει το μισθολόγιο στον δημόσιο τομέα, με βάση την παραγωγικότητά των εργαζομένων, για να μην μειώσει παραπάνω τους κατώτατους μισθούς σε μία ακόμη ένδειξη του ‘περικοπές από εδώ και όχι περικοπές από εκεί’. Επίσης, δεσμεύεται για να μην αυξηθεί κανένας μισθός στο δημόσιο τομέα.

Συνολικά, η αύξηση του κατώτατου μισθού, η επαναφορά συντάξεων, οι επαναπροσλήψεις στο δημόσιο πάνε πολύ πίσω στις καλένδες. Ουσιαστικά πρόκειται για μία μη πραγματοποίηση των προεκλογικών δεσμεύσεων του ΣΥΡΙΖΑ. Και τώρα πάει σε διαπραγματεύσεις με τους 3 για την 5η αξιολόγηση και τις τελευταίες δόσεις όπως θα έκανε η προηγούμενη κυβέρνηση (θα γίνει από μέσα μέχρι τέλη Απρίλη).

Τι σημαίνει στην πράξη όλο αυτό;

Ουσιαστικά αποδέχονται το μεγάλο μέρος του μνημονίου και θα προσπαθούν να μεταπείσουν τους τρεις θεσμούς ώστε να περάσουν κάποια μικρά βελτιωτικά μέτρα. Η όλη λογική που απορρέει και όπως φαίνεται σε διάφορα θέματα (ασφαλιστικό, μισθολόγια δημοσίου, προσλήψεις δημοσίου) είναι η παρακάτω. Το τελικό αποτέλεσμα διαφαίνεται πως

θα είναι μία καλύτερη διαχείριση της λιτότητας, μια πολιτική καλύτερων ή ήπιων περικοπών που θα λέει 'μην κόβεις αυτό, κόψε το άλλο' ή 'κόψε από εδώ ώστε να προσλάβουμε εκεί'. Είναι πλέον πολύ ξεκάθαρο ότι αυτά θα γίνονται όσο υπάρχει νομιμοποίηση της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής καπιταλιστικής ολοκλήρωσης.

Μετά από 6 χρόνια τρομακτικής ύφεσης και λιτότητας αυτό που καταφέρνει η κυβέρνηση είναι η πιθανή μη λήψη μέτρων όπως στο ασφαλιστικό ή στο ΦΠΑ των νησιών. Μετά από 1 μήνα διαπραγματεύσεων καταφέρνει σε μείωση του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος κάτω από το 3%. Να σημειωθεί πως πολλές χώρες της ευρωζώνης δεν έχουν πετύχει ακόμη τους στόχους του συμφώνου σταθερότητας (3% έλλειμμα κι 60% δημόσιο χρέος).

Γιατί συμφώνησε σε αυτό ο ΣΥΡΙΖΑ;

Από την μία ένα τεράστιο ποσοστό της ελληνικής κοινωνίας στηρίζει/στήριξε τις κινήσεις της κυβέρνησης και θα είναι πολύ ευχαριστημένο με ένα 10% από αυτά που λέει-έλεγε ο ΣΥΡΙΖΑ. Αναρωτιούνται, όμως, πολλοί γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ στήριξε αυτή τη συμφωνία. Καταρχάς θα πρέπει να δούμε ότι υπάρχει μια τρομακτική αποστροφή του λόγου του ΣΥΡΙΖΑ τον τελευταίο μήνα σε σχέση με αυτά που έλεγε προεκλογικά. Μία δεξιά μετατόπιση, μία εκλογίκευση όπως σημείωσε και ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας. Και αυτή η μετάβαση δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο. Αντιθέτως έχει αρχίσει εδώ και 2,5 έτη, από τότε που ο ΣΥΡΙΖΑ έβαλε το θέμα της κυβερνησιμότητας. Ουσιαστικά η προεκλογική ατζέντα του ΣΥΡΙΖΑ έλεγε διαπραγμάτευση και όχι ρήξη.

Γιατί λοιπόν το δέχτηκε; Κυρίαρχο σε αυτή την απόφαση είναι η πίστη και η ευλάβεια στο θέμα της Ευρωπαϊκής καπιταλιστικής ολοκλήρωσης, της ΕΕ και της ευρωζώνης. Όντας μέσα στο κόμμα της Ευρωπαϊκής αριστεράς εντάσσεται σε ένα ιδεολόγημα πίστης στο 'Ευρωπαϊκό δημιούργημα' το οποίο μπορεί να μετασχηματιστεί με την αλλαγή των συσχετισμών. Αυτό εγκλωβίζει διάφορες λογικές κι εκφάνσεις μέσα στον ΣΥΡΙΖΑ.

Από την άλλη μπορεί και δικαιολογεί το ότι ο λαός ψήφισε τον ΣΥΡΙΖΑ για τις προεκλογικές του δεσμεύσεις αλλά όχι για τη ρήξη με την ΕΕ και την ευρωζώνη-μόνο για την διαπραγμάτευση. Στη λογική αυτή η συμφωνία παρουσιάζεται με τη λογική ότι κερδήθηκε κάποιος χρόνος μέχρι να γίνουν όλα όπως τα λέει ο ΣΥΡΙΖΑ. Πολύ ξεκάθαρα πάντως αναδεικνύονται τα όρια ανοχής που μπορεί να έχει η ΕΕ και φαίνεται ότι μέσα σε αυτήν, με ή χωρίς μνημόνιο, υποσχέσεις σαν αυτές του ΣΥΡΙΖΑ εξαιρετικά δύσκολα μπορούν να υλοποιηθούν.

Τι πρέπει επιτέλους να κάνει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Η παρτίδα για την αριστερά σίγουρα δεν έχει χαθεί. Με όλα αυτά φαίνεται, και χωρίς καμία διάθεση ή λογική ετεροπροσδιορισμού και δορυφοριοποίησης, ότι η αντικαπιταλιστική αριστερά έχει έναν ιστορικό ρόλο αλλά και καθήκον σε αυτή την συγκυρία τώρα που τα πράγματα καίνε και χωρίς καμία μα καμία λογική αναμονής και αμηχανίας (όπως έχουμε πράξει στο παρελθόν) και πριν τα πράγματα γίνουν πολύ άσχημα συνολικά για την αριστερά και την ελληνική κοινωνία. Με βαθιά διάθεση αυτοκριτικής η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα πρέπει να κινηθεί στους παρακάτω άξονες:

- Να διεμβολίσει την κοινωνία, να πάρει αυτή την αρχική ανακούφιση μετά τις 25 Γενάρη και την ευχαρίστηση με ένα 10% από τις εξαγγελίες και να την μετασχηματίσει σε πραγματική ορμή η οποία θα συντρίψει την μνημονιακή και μετα-μνημονιακή πολιτική.

- Αυτό μπορεί να γίνει μόνο με την κάθοδο των εργαζομένων στον δρόμο, πέραν των πλατειών, με απεργίες, πορείες και καταλήψεις κτιρίων. Μόνο με αυτή την επανεμφάνιση ενός ταξικού ανατρεπτικού εργατικού κινήματος μπορεί να αλλάξει ο δρόμος και οι τύχες μας. Πρέπει να πορευτούμε προς αυτή τη λογική ώστε να μπολιαστεί άμεσα μια λογική ρήξης και ανατροπής σε κάθε εργατικό χώρο.

- Αυτό πρέπει να γίνει σε άμεση σύγκρουση με την Ευρωπαϊκή καπιταλιστική ολοκλήρωση, που εκφράζεται με την ΕΕ και την ευρωζώνη, με τρόπο διεθνιστικό αναδεικνύοντας το ταξικό και εξοστρακίζοντας το εθνικό. Φαίνεται ξεκάθαρα πλέον ότι η Αριστερά που αποδέχεται την ΕΕ σαν ιδέα, και αυτή είναι το Ευρωπαϊκό Κόμμα της Αριστεράς στο οποίο μετέχει ο ΣΥΡΙΖΑ, εγκλωβίζεται και τελικά προβαίνει σε μία διαχείριση της κατάστασης. Μόνο με ρήξη και σύγκρουση με την ΕΕ μπαίνει το ζήτημα της φιλολαϊκής πορείας. Θα πρέπει να εκμεταλλευτούμε άμεσα την λογική αποστροφής κατά της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης που αναδύεται με γοργούς ρυθμούς στην ελληνική κοινωνία παραμερίζοντας το 'εθνικό' σε μια συνολική λογική.

- Με τρόπο διεθνιστικό, ανοίγοντας το θέμα σε όλη την Ευρώπη. Κι εδώ έρχεται και ο σημαντικός ρόλος των επιτροπών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στο εξωτερικό. Αυτές θα πρέπει να σηκώσουν το θέμα παντού με εκδηλώσεις, συναντήσεις, εργαστήρια πολιτικής κουβέντας.

- Αυτό θα συνοδεύεται με την ανάπτυξη του '5πτυχου'. Αλλά εδώ μπαίνει η μεγάλη αναγκαιότητα για εμβάθυνση, συνολικοποίηση και αποσαφήνιση του μεταβατικού προγράμματος.

Υπάρχει τεράστια αναγκαιότητα γι αυτό και θα πρέπει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ με όλες τις δυνάμεις της να δουλέψει στην κατεύθυνση αυτή με άμεση σύγκλιση επιτροπών οι οποίες θα δουλέψουν επί του θέματος. Επίσης, θα πρέπει να μπαίνει και η λογική της πρακτικοποίησης (του πως θα εμφανιστεί στην πράξη) του προγράμματος αυτού στη λογική της αναγκαιότητάς του για άμεση εφαρμογή. Μην ξεχνάμε ότι πολλοί εργαζόμενοι, νέοι και άνεργοι στήριξαν ΣΥΡΙΖΑ και όχι ΑΝΤΑΡΣΥΑ στη λογική της άμεσης υλικής ανακούφισής τους. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται να δώσουμε μία συνολική σοβαρή πρόταση στους εργαζόμενους.

- Θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε και κάτι ακόμη: τα 5 μνημονιακά χρόνια η Αριστερά μας άφησε το θέμα της αλληλεγγύης και της στήριξης των φτωχοποιημένων κομματιών της κοινωνίας. Αυτό δεν πρέπει να συνεχιστεί, λαμβάνοντας υπόψη ότι το πράγμα δεν σταματάει τόσο εύκολα εδώ αλλά φαίνεται πως θα συνεχιστεί.